

Численною є друга група творів, що об'єднує версії «Гамлета», які «базуються на дозаповненні «лакун» тексту оригіналу» [2, 11], оскільки сам шекспірівський текст містить чимало недостатньо з'ясованих місць, що їх можна по-різному інтерпретувати.

Зокрема, Б. Акунін у властивій йому манері пропонує версію «Гамлета» – п'єсу-детектив, створивши новий образ Гораціо, якого пов'язує з родом фон Дорнів і цим самим залучає до циклу творів про Ераста Фандоріна. Його Гамлет руйнує всі уявлення про стрункого красеня-філософа, виступаючи непривабливим зовні і за внутрішньою суттю. Поетика акунінського твору характеризується змішуванням шекспірівських реплік, знайомих читачеві зі шкільної програми літератури, з власними; поєднанням ознак детективного, трагічного, комічного жанрів тощо, в результаті чого читач залучається до авторської гри з текстом оригіналу.

Таким чином, вічний образ В. Шекспіра залишається одним із найбільш улюблених в літературі ХХ століття. Вічні питання, означені в трагедії, сьогодні не втрачають актуальності і постають в оновленій, сучасній інтерпретації. Творчість Шекспіра продовжує надихати великих поетів, письменників, філософів, музикантів, акторів та режисерів, являючи феномен, що живе у віках.

Список використаної літератури:

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М.: Искусство, 1979. – 424 с.
2. Бербенець Л. С. Пастиш як спосіб переписування класики у літературі постмодернізму / Л. С. Бербенець // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2008 – № 2. – С. 7–16.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Богданова І. В.

К. Г. Penemii

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ ФЕНТЕЗІ

Фентезі – це один із різновидів фантастичної літератури. Частина дослідників (Аверинцев С.С., Демина А.В.) вважають його метажанром, тобто наджанровим утворенням, що виходить за межі літератури, якому притаманне розмаїття власних жанрів і зв'язок з культурою своєї доби [1; 2]. Останніми десятиліттями кількість авторів, які працюють у метажанрі фентезі, збільшується. Так само стійкою залишається і тенденція зростання популярності цієї літератури. Оскільки фентезі вже порівняно давно оформилося в окрему літературну течію, науковці визначають низку особливостей, що відрізняють його від інших (у тому числі й найближчих) жанрів. В уяві багатьох читачів фентезі й наукова фантастика є дуже близькими. Проте визначальною рисою другої є надзвичайно тісний зв'язок із наукою та її досягненнями. Наукова фантастика спирається на наукову картину світу, намагаючись лише дещо розсунути його межі в часі та просторі, щоб змодельювати перебіги подій і спрогнозувати можливі наслідки для випадків «а що, якщо..?» [1, 251].

Незмінність етичних принципів є ознакою фентезі доби модернізму. Існують думки щодо протиставлення «*modern*» та «*postmodern*» фентезі саме на цій підставі [3, 138]. Проте дослідження фентезі доби постмодернізму свідчать про відновлення та утвердження гуманістичних констант. А чисельні алюзії наводять на думку про зв'язок на рівні ідейного підґрунтя.

Фентезі передбачає можливість взяти щось повсякденне та знайоме, таке, чого вже не помічаєш, підняти його на рівень очей, покрутити у різні боки та показати читачеві з нової точки зору, так, щоб цього разу він побачив це вперше [4, 116]. Саме ця теза стала основою для багатьох творців у жанрі фентезі як літературного явища та фантазії як форми свідомості людини. Одивнення – базовий принцип метажанру фентезі, пов'язаний з переосмисленням ролі чарівних казок письменниками-модерністами.

Фантазія письменника, на думку Дж. Р. Р. Толкіна, стає «відновленням, яке включає повернення і оновлення життєвих сил, – це нове надбання: отримання ясності погляду» [5, 125]. Т. Претчетт називає фентезі «набором інструментів, за допомогою якого ми можемо зібрати світ наново» [4, 7], постійно підкреслює активну роль фантазії у формуванні ставлення людини до реальності. Людина позбавляється залежності від предметного світу, досліджує його відокремлені проблеми у виділеній підконтрольній області, обмеженій певними рамками, де сам автор має необмежену свободу.

Властивий фентезі новітнього часу принцип звернення не лише до міфологічних, але й до реальних персонажів при концентрації уваги на повсякденних і звичних речах, показаних під новим кутом зору. Головне в такій літературі не наявність чарівних істот, чаклунів та гоблінів, а новий погляд на світ, який поєднує реальне та фантастичне, відкриваючи глибше розуміння матеріальної реальності через принцип оновленого погляду.

Відмінними рисами фентезі є:

- наявність вигаданого світу зі своєю географією, історією і культурою;
- магія як основа, один із законів функціонування фентезійного всесвіту і система знань про механізми фентезійного світу;
- складний міфологічний або казковий сюжет;
- багатоступінчастий квест головного героя або команди героїв, представлений зазвичай глобальною і таємничою місією (порятунок світу) [2, 13].

Отже, як свідчить усе зазначене вище, на формування і розвиток жанру фентезі певною мірою вплинули такі літературні фактори, як міфологія, фольклор, героїчні, лицарські і готичні романи, пригодницька література, твори класичної літератури і, звісно ж, фантастика, зокрема й наукова. Деякі елементи такої літератури були запозичені авторами-фентезистами. Однак слід пам'ятати, що фентезійне є інтертекстуальною структурою, тому посідає важливе місце серед літератури сучасного постмодернізму, сприяє відродженню інтересу до культури античності й середньовіччя. Адже в основі формування фентезі лежить діалог традицій різних епох і літературних течій, а основним завданням літератури є відродження світлої та доброї архаїки на протигагу сучасній культурі прагматизму і наукового прогресу.

Список використаної літератури:

1. Аверинцев С. С. Гилберт Кит Честертон, или Неожиданность здравого смысла / Аверинцев С. С. // Г. К. Честертон. Писатель в газете: художественная публицистика. – М.: Прогресс, 1984. – 384с.
2. Демина А. В. Фэнтези в современной культуре: философский анализ : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филос. наук : спец. 24.00.01 «Теория и история культуры» / А. В. Демина – Астрахань. – 2015. – 22 с.
3. Васильева, Е.В. Художественный мир романов Г. К. Честертон.: дис. ... кандидата филол. наук : 10.01.05 / Васильева Екатерина Владимировна – Воронеж, 2000 – 237 с.
4. Лукманова О. Б. Жанровое своеобразие литературных сказок Джорджа Макдональда: дис. ... кандидата филол. наук : 10.01.05 / Лукманова Ольга Борисовна – Нижний Новгород, 2012. – 227 с.
5. «Do You Consider Yourself a Postmodern Author?»: Interviews with Contemporary English Writers / Freiburg R., Schnitker J. (eds.). – Hamburg: LIT Verlag Munster, 1999. – 239 p.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Шуба Ю.В.

А. С. Савченко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СПЕЦИФІКА ЕМІГРАНТСЬКОГО РОМАНУ У КАНАДСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

На сучасному етапі розвитку людства тема емігрантського роману постає актуальною особливо для таких країн як Канада, де мирно співіснують тридцять дві етнічні спільноти – переселенці з різних частин світу, при цьому процес еміграції триває і дотепер. Літературознавці та критики неодноразово вивчали емігрантський роман з різних перспектив. Так, канадська література привернула увагу як вітчизняної (Н. Ваннікова, А. Голишева,